

12-17 წლები ვაჟებისათვის და 11-16 წლები ქალებისათვის. /იხ. მეორე სასკოლო ასაკი, ჟინიანობის ხანა, ასაკობრივი განვითარების პერიოდიზაცია./

ბუფერილიზმი /ლათ. puerilitās - ბ-ვობა, ყრმობა/ - ფსიქიატრიაში ცნობიერების დარღვევის ერთ-ერთი სახე, ხშირად დაკავშირებულია ისტერიულ ფსიქოზთან. უწოდებენ აგრეთვე ფს-კურ ინფანტილიზმს. დამახასიათებელი ჩამორჩენა /ახლო დგას ფსევდოდემენციასთან/. ბ-ვური ქცევა, ბ-ვური მეტყველება /ტიტნი, ენის მოკიდებით ლაპარაკი/, „დედოფლობანას“ თამაში, ცელქობა, ხტუნაობა, ემოციური ლაბილობა - უმნიშვნელო მიზეზით აღტაცება ან ტირილი, გარეგნული მხარე - ჩაცმულობა, გარცხნილობა - ბ-ვის შესაფერისი.

პურკინიეს ფენომენი - ცნობილია, რომ ფერთა ურთიერთმიმართება სპექტრში ობიექტურ განათებაზე დამოკიდებული მაგა, დღის სინათლეზე ყველაზე ნათელი ფერი ყვეთელია, შემდეგ წითელი და მერე ლურჯი. მაგრამ, თუ განათებამ იკლო ფერთა აღნიშნული მიმართება შეიცვლება. მაგ., დაბინდებისას, როცა განათება მცირეა ყველაზე ნათელ ფერად მწვანე გვეჩვენება, ლურჯი კი წითელზე ნათელ ფერად გამოიყურება. ამ მოვლენას ყურადღება პირველად ჩეხმა ფიზიოლოგმა ი. პურკინიმ მიაქცია, და ამიტომ თვით მოვლენას | პურკინიეს ფენომენი ეწოდება.

პურპოზივიზმი /ინგლ./ - მიმართულება ამერიკულ ბიჰევიორიზმში. წარმომადგენელია ე. ტოლმანი, რომელს თანახმად წინააღმდეგ ბიჰევიორიზმის თავდაპირველი მიმდინარეობისა ქცევას მიზნისკენ მისწრაფება, მოღწევის შედეგის მოლოდინიც განსაზღვრავს.

ჟ

ჯესტი /ფრანგ. geste, ლათ. gestus - სხეულის მოძრაობა/ - სხეულის ნაწილების მოძრაობით ემოციური მდგომარეობის გამოხატვა /იხ. გამომხატველი მოძრაობები/.

ჯესტითი მეტყველება - მეტყველება ხელის მოძრაობით ყრუ-მუნჯებთან ან პრიმიტიულ ადამიანებთან. ვ. ვუნდტის გარაუდით, პირველად კომუნიკაციის საშუალებაა. ე. მ. იყო /მიმიკა და პანტომიმიკა/. მისგან განსხვავებით განვითარდა ბგერითი მეტყველება.

ჟინიანობის ხანა /გერმ. Trotzalter/ - შარლოტა ბიულერის მიერ შემოტანილი ტერ. აღნიშნავს: ბ-ვის განვითარებაში პერიოდს, როცა ქცევის დამახ. თავისებურება - ჯიუტობაა. /იხ. ჯიუტობა/. ე. ხ. თავდაპირველად თავს იჩენს სამი წლის ასაკში და მას „პირველი ჟინიანობის ხანას“ უწოდებენ. ბ-ვის უჩნდება გარკვეული სურვილი, მოითხოვს მის. და -

კმაყოფილებას, არაფერს არ უწყევს ანგარიშს, ურჩობს, ტირის. ეს პერიო-
დი ხანმოკლეა, გრძელდება 4 წლამდე. ფს-გიაში აღნიშნავენ აგრეთვე „მე-
ორე უნიანობის პერიოდს“, როცა მოზარდი თავის „მე“-ს, თავისი პიროვნ-
ების გამოკვეთის მისწრაფებას ამჟღავნებს, ავლენს უარყოფით და მოკი-
ლებულებას სოც. გარემოსთან, ამხედრებულია თავისუფლების შეზღუდვის
წინააღმდეგ, უარყოფს ავტორიტეტს და თვითდამკვიდრებისთვის იბრძვის.
„მეორე უნიანობის პერიოდი“ თავს იჩენს სქესობრივი მომწიფების დაწ-
ყებასთან ერთად /11-12 წწ./, განსაკუთრებით მწვავე ხასიათს ატარებს
წინაპუბერტატულ პერიოდში /12-14 წწ./, სწვდება აგრეთვე პუბერტა-
ტულ პერიოდსაც, ვიდრე სქესობრივი მომწიფების დამთავრებამდე /14-
17 წწ. ვაჟებისათვის, 13-16 წწ. ქალებისათვის/. აღნიშნული პერიოდის
საზღვრები ტემპერამენტისა, კლიმატის, ინდივიდუალობისა და სოციალური
პირობების მიხედვით შეიძლება შეიცვალოს, ქვევით დაიწიოს ან ზედა სა-
ზღვარს გადააცილოს.

მკვლევართა აზრით /შ. ბიულერი, ვ. შტერნი, და უზნაძე/, უნიანო-
ბის ორივე პერიოდი /პირველი უ. ხ. და მეორე უ. ხ./ დაკავშირებულია
საკუთარი პიროვნების ფორმირებასთან, „მე“-ს ცნობიერების გაძლიერე-
ბულ აქტიურობასთან. სამი წლის ასაკში, ახლად ფეხადგმულ და თავისუ-
ფალ მოძრაობას დაუფლებულ ბავშვში პირველად იღვიძებს „მე“-ს ცნობიერე-
ბა და მასთან ერთად თავს იჩენს საკუთარი მოთხოვნილებები და მოთხოვ-
ნები, ხოლო მომწიფების ხანა ხასიათდება — „მე“-ს, საკუთარი პიროვნებ-
ის, საკუთარი სახის ძიებით და დადგენით, გარემოსგან „მე“-ს გამოყო-
ფით, ღირებულებათა ახლად შეფასებით და მათში საკუთარი ადგილის გა-
მონახვით, „მე“-ს ცნობიერების ეს გაძლიერებული აქტიურობა უდევს სა-
ფუძვლად „მე“-ს წინააღმდეგობას იმასთან, ვინც ან რაც უპირა და ზღუ-
დავს მას /იხ. ნებულობა/.

რ

რანშბურგის აპარატი-მეხსიერების კვლევის აპარატი, შეიმუშავა
ფსიქოლოგმა პ. რანშბურგმა. აპარატი წარმოადგენს ეკრანს პატარა ფან-
ჯრით, რშიც რიგრიგობით ჩნდება სიტყვები, მარცვლები, ციფრები, რიც-
ცხმა უნდა წაიკითხოს, დაიმახსოვროს და მერე აღადგინოს. აპარატი მა-
სალის რეგულირების საშუალებას იძლევა.

რანშბურგის ფენომენი — მეხსიერების მოვლენა, აღმოჩინა პ. რან-
შბურგმა. მდგომარეობს შემდეგში: სუბიექტი უკეთ იმახსოვრებს ისეთ
ქვეტეროგენურ რიგს, რიც მხოლოდ განსხვავებულ ელემენტებს შეიცავს
/ასოებს, ციფრებს, სიტყვებს, ფერებს და სხვა/, ვიდრე ისეთს, რშიც
ერთი და იგივე ელემენტი სხვადასხვა ადგილას მეორდება /პომოგენური